

Абонаментътъ
въ **п р ѣ д п л а т а т**
За 3 мѣсеца 1.50 л.
„ 6 „ 3 — „
„ година 5. — „

За въ странство се прибавятъ:
2 лева и 50 ст.

ИЗЛИЗА ВСѢКА СРѢДА.

Неисплатени писма не се приематъ. Рекламини се връщатъ на разности на автора.

Единъ брой 10 стот.

Всичко се адресира до редакцията въ гр. Варна.

НАРОДНА САМОЗАЩИТА

ОРГАНЪ НА НАРОДНИТЪ ИНТЕРЕСИ

Всичко за народа и всичко чрезъ народа

Обявленията се приематъ по следующитъ цѣни:

На 1. стр. 50 стот. на редъ
„ 2 и 3 „ 30 „ „ „
„ 4 — „ 15 „ „ „

за първъ път, и по 10 стот. за всѣки следующъ.

За обявления на Сжд. Пристави се плаща по 5 стот. на думя за всѣко обявление.

Единъ брой 10 стот.

Adresse:

Rédaction „Narodna Samozachita“, à Varna (Bulgarie).

Редакцията моли всички ония, до които е испратила вѣстника въ групъ, да извѣстятъ имената на записанитъ отъ тѣхъ абонати, да повѣрватъ нераспрѣснатитъ броеве и да внесатъ събранитъ абонаменти.

Умоляватъ се също и ония лица, дружества и читалища, до които е лично испратенъ вѣстника, да внесатъ абонамента си или, най-малко, да извѣстятъ съ писмо, че желаятъ да получаватъ вѣстника, като укажатъ до кога ще могатъ да внесатъ абонамента, въ противенъ случай вѣстника отъ 4-й брой нататкъ не ще имъ се испраща.

Заб. Извѣстватъ се всички абонати, че редакцията не отчаква отъ никакви фондове, освѣнъ отъ абонамента и заради това внасянето на абонамента ще облекчи издаването. При това, редакцията най-убѣдително и искрено увѣрява, че въ случай даже че спрѣ вѣстника, слѣдъ като се прихване стойността за излѣзлитъ броеве, остатъка ще бѣде повърнатъ на прѣдплатившитъ абонати.

Финансовата политика на нашата държава.

Редовната сесия на VIII-то обикновено събрание става повече отъ мѣсець и половина отъ какъ е закрыта. Прѣдставителитъ на скърпеното консерваторско болшинство, слѣдъ като изиграхъ своята роля, останалъ самодоволенъ отъ миссията си. „Економитъ и реформитъ“, за които се проглушихъ ушитъ на българскитъ граждани, сж вече направени и България трѣгнѣ по «нормалния» си пътъ фатално. Подъ прѣдлогъ — да се спаси България отъ фалити и загинване, стана необходима нужда, въ отрицателна смисълъ, да се връжатъ дълбоко, мѣчноизгладимо дълбоко, правата и длъжноститъ на българина — и особено на работния народъ. Ековетъ отъ реформитъ въ финансовата политика на нашитъ управници носятъ своитъ отгласи упорно изъ селскитъ хижи и срутенитъ дюгени; „тѣ още звучатъ — а ний ще кажемъ: *ще звучатъ* — и въ кжцитъ на ония данъкоплатци, които сж осетили дѣйствието на Събранието, ако не по друго, то поне по двойната почти цѣна, която сж платили за единъ обикновенъ тютюнъ.“ Като бързае да прѣвзимъ при думитъ на м-ра на финанситъ г. Гешева*), че по настоящемъ и по друго — отъ акциза върху солта, газа, кибрита, маслото и др., които се консомиратъ най-много и които се чувствуватъ осезателно отъ бѣдното население.

Съставянито на данъчни комиссии, за да се изучи положението на страната, за да се направятъ възможни економии, при тогавашното положение на страната — прѣди отъ

криванието на камарата, бѣше едно обнадеждно явление и желание, но до тогасъ, до като всичко вървѣше на прѣдположение, тайно и само съ думи. Осаче, слѣдъ като камарата се закры и всичко свърши, когато всичко излѣзе на яве, дойде да се разбере, че сж сполучили да се направятъ „възможнитъ економии“, *да се видоизмени нийцо, а сжшността да се спази.* Въпроса за економитъ изникна при такова положение въ економическо отношение на нашата страна, когато, отъ една страна въ индустриално отношение се изискваше сигурна поддръжка отъ страна на държавата за да се развие фабричната промишленостъ тамъ, гдѣто у насъ вече сжществуваша, или пъкъ да се създаде тамъ, гдѣто я нѣма, а отъ друга, расходния ни бюджетъ да се употребява цѣлсѣобразно спрѣмо нуждитъ на нашия народъ. Ако тѣзи двѣ положения и тѣхната взаимна връзка бѣше ясна за управляющитъ народната кесия, то „реформитъ“ бихъ имали извѣстенъ изходъ. *Прѣмахването и намалението на нѣкои отъ прямитъ налози на съгласието на косвеннитъ* — ето економическата хиѣра политика на нашитъ управници. *Данъкъ економическо потекло* на българина, за нашитъ управници, бѣше причинено отъ прямитъ налози и неговото спасение и избавянието отъ фалити се състои въ обращението на нѣкои прями налози въ косвенни. Намаленията, които станяхъ отъ десетъка, серчимъ, иджара, пътната повинностъ и др., които възлизатъ на кръглата цифра 7,500,000 л. се замѣни съ създаването на нови акцизи и увеличаването на старитъ за спирта, захарта, кафето, солта, кибрита, газа и др., възлизаючи до кръглата цифра 7,800,000 л. Това видоизмѣнение на системата на данъцитъ направи това: прѣхвърли данъкоспособността отъ селенитъ върху нашитъ занаятчии, като остана сжщо и върху първитъ извѣстна частъ, при туй положение, *«че ний като имаме търговия, които дръмжатъ; като имаме занаятчи, които пропадатъ и се срастватъ»* (курс. нашъ) и които въ бѣдъще вѣчно ще задрѣмнатъ, да могатъ недоборитъ, които въ годинитъ 1886, 87, 88, 89, 90, 91, 92, прѣдставляватъ една аритметическа прогрессия, на която знаменателъ се движи отъ 2—6½ милиона лева, да бѣдътъ прибраии. Това стана съ единъкъ цѣль, че данъкоспособността е сигурна съ косвеннитъ налози. Но трѣбва да се помни, че паралелно съ туй тази данъкоспособностъ ще се послѣдва съ неданъкоспособностъ въ сжществующитъ прями налози. Последното се обяснява много лесно. Лошото положение на нашия земледѣлецъ и занаятчия, се причинява отъ неговия малко производителенъ примитивенъ трудъ, който дава мѣсто на иностранната конкуренция, поради което цѣнитъ на житата и др. тая година спаднахъ на 20% отъ обикновенната цѣна и поради което занаятцитъ се срастватъ. Данъкоспособността ще се развие не отъ увеличението и създаването на косвеннитъ налози, но напротивъ ти ще се намали и се намалява бавно, но сигурно; отъ качеството и количеството на производителнитъ сили. Да мислимъ отъ друга страна, че косвеннитъ налози ще спасятъ пропадането

на нашитъ прѣобладаючи производителни сили, това е повече отъ самооболчение, това значи да прѣкриваме истинското положение на причинитъ на злото и че подобно видоизмѣнение ще спрѣ пропадането на нашитъ земледѣлци, като прѣобладающъ елементъ, за да се спаси България. Ако данакоспособността отъ 13½% се намалява на 11% (годишенъ общъ приходъ 825 милиона, а бюджета за 1895 г. 89,000,000), това още не показва, че нашия земледѣлецъ е спасенъ, а въ сжщ. време и България. При 6% налогъ за занаятчиитъ, защо „тѣ се срастватъ и пропадатъ“? Ето фундамента на нашата економическа политика кждъ се крие! До тогасъ, като въ нашата страна не почне да се крѣп и радва индустрията, до тогава никакви образования въ подобенъ смисълъ не могатъ спомогнѣ за повдигането на масата въ економическо отношение. А ако съ косвеннитъ налози, нѣмъ сжмѣние, сигурността на жавния бюджетъ е гарантирана, то не е гарантиранъ и самия народъ, за когото слѣ и трѣбва да служи тази държавна казна. обяснения на това, дека видимъ тенденция на неправенитъ економии въ бюджета.

Расходи

№	Распрѣдѣление	1894 г.	1895 г.
1	Върхов. правител.	1,766,800	1,760,800
2	Държав. дългове	17,336,651	19,220,272
3	Смѣтна палата	270,397	217,776
4	М-во вън. дѣла исп.	6,080,180	3,198,347
5	„ вътрѣш. дѣла	9,351,268	7,960,208
6	„ просвѣщението	8,823,743	9,349,842
7	„ финанситъ	17,090,809	5,260,255
8	„ правосѣдието	4,763,347	4,584,476
9	„ войната	22,412,787	22,474,708
10	За експлоат. държав. линии и насичание пари . .	14,375,000	3 896,704 11,907,581 3,896,704
	Всичко	102,270,982	89,849,425
	Економии всичко	—	12,421,557

Ще забѣлѣжимъ, че намаленията нагледъ въ Финансовото М-во се подпѣлнитъ и даже надминаватъ минжлогодишния бюджетъ съ прибавението на бюджетитъ на м-вата на търговията и земледѣлието и общитъ сгради.

Ако се вникне добрѣ въ економитъ, ще се забѣлѣжи много ясно економическата политика на нашата държава и нейната цѣль. На първъ планъ сѣди грамадността на военния бюджетъ спрѣмо другитъ харчи, но прѣди всичко нека обърнемъ внимание на носителното намаление бюджета на разнитъ министерства: Върховното правителство — 1,766,800 за 1894 г., а за 1895 — 1,760,800. Економии 6000 л. или едно 0.4% намаление, когато въ министерството на външнитъ дѣла 6,080,180 л., за 1894 г. а за 1895 — 3,198,347 или 48% намаление. Ще прѣдговоримъ чистъ

*) „Юридически Прѣгледъ“ год. II, кн IV — Нашия расходенъ бюджетъ.

*) М-ство на Общ. Сгради и Съобщен. М-ство на Търговията и Земледѣлието.

тателя да не бърза да изважда смъло заключение отъ тая разлика на процентното намаление, че не трѣбвало да се правятъ въ м-то на Външнитѣ дѣла такива намаления, или пъкъ, че отъ Върховното правителство сж могли да направятъ толкова намаления. Нѣма да говоримъ колко намаления сж били възможни да станятъ, а ще кажемъ, че тая разлика въ процентното намаление обяснява, както ще видимъ и за военното м-ство, не нуждитъ на държавата, (на тѣхъ съвсѣмъ незначително внимание се е обърнѣло), а запазване кожата на правителството и задържане на министерскитѣ кресла. Не показва ли тая процентна разлика въ намаленията на бюджета на Върховното правителство и на м-то на Външнитѣ дѣла, че кабинета се крѣпи най-вече на короната, а не на народното довѣрие? Тукъ е мѣстото на взаимнитѣ услуги. Нека видимъ и военния бюджетъ за да видимъ релефността на това наше заключение. Военния бюджетъ за 1894 г. възлиза на цифрата 22,415,787, а за тази година — 22,474,708, едно не намаление, а увеличение отъ 61,821 л., сир. 0.25%. Какво може да ни помогне това? Да ли малочислеността на нашата армия иска увеличаване за да се пази България отъ „външни“ и „вътрѣшни“ врагове? — Не, то кой начинъ! Ний, българитѣ, като една инфузория въ Европа, не може да имаме бо-знай каква завоевателна политика, нито и отбранителна и слѣдователно гдѣ е смѣла на увеличението на военния бюджетъ? Цѣльта на това, ако се вникне добръ, е запазването и уязвяването шаткавото положение на военния мръ Рачо Петровъ, на неговитѣ подведомствени и, паралелно съ това, услужването на войската за укрѣпването на кабинета на г. Стоилова¹⁾. Това се потвърждава отъ насилията на избирателитѣ както на 11 Септемврий м. въ тѣхъ и прѣзъ 22 Януарий, 1895 г.

И тъй, финансовата политика на нашата държава е закрѣпяваща се на разпадающия се г. Стоиловъ кабинетъ. Тя не може да бъде такава, до колко, тѣ (кабинетитѣ) не се крѣпятъ на довѣрието на болшинството на народа.

Е

¹⁾ Дневницатъ на Народното Собрание Приемането на военния бюджетъ.

Прѣдстоящата економическа експлоатация на работницитѣ въ Варненското пристанище.

(Продължение отъ брой 2.)

Отъ това прошение се вижда, до колко високо и добръ сж разбирали и разбиратъ работницитѣ въ варненското пристанище прѣдстоящата имъ економическа експлоатация отъ страна на дружеството „Приморие“. Но за по-голъма яснотъ нѣка разгледаме елементитѣ и базата на тая експлоатация, която е първа по родътъ си у насъ.

Транспортното дружество „Приморие“, най-напрѣдъ, не е дружество, което внася, влага, туря капиталъ за да достави, отвори или експлоатира нѣкой машинна, фабрика или залѣжъ отъ каменна солъ, каменни въглища или другъ нѣкой рудникъ, земенъ чрѣзъ концесия. Това дружество влага капиталъ за да тури на рѣка работницитѣ съ собственитѣ имъ канци, мауни, талиги, и семери за да дири ползи. А отъ това се види и разликата, която съществува помѣжду експлоатацията на фабричния и миненъ работникъ и работника прѣносвачъ. Първия се експлоатира отъ недоплащане, а втория чрѣзъ отнемане на частъ отъ изработеното отъ него. На първия работникъ не се доплаща трудътъ затуи, защото фабриканта казва, че собствената му машина е работила и се е изхабила, а на втория затуи, защото той има господарь — акционерно дружество, — който събира паритѣ ва да ги подѣли. Както се види акционерното транспортно дружество не дава въ рѣцѣтъ на работника нищо и ще иска отъ него много: увеличаване цѣната на акцинтѣ и ефтинъ прѣносъ. А що значи това? Да се увѣ-

личава цѣната на акцинтѣ ще рече, да се събиратъ, смѣкватъ отъ работата, отъ гърба на работницитѣ колкото се може повече пари, а да се иска въ сжщото врѣме ефтинъ прѣносъ ще рече, да се заплаща на работницитѣ колкото се може по-малко за колкото се може по-голъма и повече работа. Така ни учи поне азбуката на Политическата економия. Въ това положение на работата, прочее, ний виждаме и основата и елементитѣ на експлоатацията, за която ни е думата. Когато заработи „Приморие“ и когато ний видимъ, че неговитѣ акции захванатъ да растятъ, тогава нема да не забѣлѣжимъ и слѣдующитѣ резултати: работницитѣ ще захванатъ да работятъ повече, тѣ ще захванатъ да засиромашаватъ, мизерията съ всичкитѣ си грозоти ще се появи въ кѣцитѣ имъ и ония, които днесъ още се считатъ собственици на една мауна, на единъ какъкъ, на една талига, тогава ще почувствоватъ, че нѣматъ освѣтъ рѣцѣтъ си, които не ще ги слушатъ. А защо така? Затуи, защото дружеството „Приморие“ ще монополизира, както казватъ, самитѣ работницитѣ въ прошеяното си, трудътъ. Това монополизиране, ще стане (ако Приморие заживѣе) постепенно. Всичкитѣ частни собственици на канци, мауни и кола ще бѣдѣтъ единъ по единъ (вслѣдствие разединението имъ) поглѣжани или убивани отъ дружеството, което на всѣкадѣ ще ги конкурира (особенно ако му се дадѣтъ привилегии да принася съ по-ефтини цѣни стоки и по желѣзницата) и най-послѣ всички тѣ ще бѣдѣтъ принудени да станатъ прости, наемни работници, зависящи отъ каприза и страститѣ на акционеритѣ. По този начинъ тѣ ще трѣбва да слушатъ командата на дружеството, което, като ще има за цѣлъ да увѣличи акцинтѣ и да намали прѣноса, ще продава и купува работнически трудъ по желанието си, имайки прѣдъ видъ, че у насъ лесно могатъ да се намѣрятъ работници, които сж научени да се доволствоватъ отъ малко и да живѣятъ въ мизерия.

Отъ всичко това ясно се види, че основата на прѣдстоящата економическа експлоатация на работницитѣ въ Варненското пристанище е турена върху изсмукването — кражбата — на работнически непосредственъ рѣченъ трудъ, а нейнитѣ елементи сж монополизирането на труда и турението въ свои рѣцѣ работницитѣ и тѣхнитѣ мауни, канци, кола и семери, то ще имъ отнѣме и всѣка самостоятелностъ и независимостъ прѣдъ капитала. А тия нѣща сж стрѣмленията на капитала, който отъ работницитѣ прави най-послушни роби.

Слѣдъ като бѣхме свършили настоящата си статия, получихме в. „Черно Море“, брой 127, въ който единъ „търговецъ“ се е помѣчилъ да отговори и възрази на казаното ни за „Приморие“ въ 1-й брой на „Нар. Самозащита“. Ний мислимъ, че не безъ интересъ ще бѣде, ако заедно съ читателя хвърлимъ единъ погледъ на статията „Приморие“ и работницитѣ“, написана въ отговоръ на казаното ни. Въ тази статия се казва: „Дружеството има за цѣлъ да прекрати тая експлоатация, както и да згрупира търговцитѣ (курсива нашъ), за да имъ даде възможностъ да прикарватъ по износно стокитѣ и, съ това, да може да увеличи трафика по нашитѣ желѣзници, като истѣрнѣ приносъ отъ чуждитѣ пристанища“. Забѣлѣжително е въ тоя пасажъ първо, че експлоатацията, която дружеството ще прекратява не е експлоатацията на работницитѣ, а експлоатацията на търговцитѣ отъ страна на агенцитѣ на разнитѣ параходни дружества, които вмѣсто 7 л. 20 ст. зематъ 14 лева. Както се види, г нѣ търговецъ нѣма нищо противъ това, гдѣто работницитѣ зематъ 7 лева и 20 ст. затуи, защото работницитѣ се плащатъ така спорѣдъ тарифата, изработена отъ митницата, търговцитѣ и канчинитѣ, която опрѣдѣля това. Работницитѣ слѣдователно не експлоатиратъ търговцитѣ, ако самитѣ работници и да могатъ да бѣдѣтъ и често сж експлоатиращи отъ търговцитѣ. Второто нѣщо е туй, че „Приморие“ щѣло да згрупира търговцитѣ и да имъ даде възможностъ да прикарватъ по ефтино стокитѣ

си. Ний питаеме: какъ? Най-ефтино могатъ да работятъ ония, които чрѣзъ свои орѣдия и свои рѣцѣ, работятъ сами за себе си, а ония, които ще работятъ чрѣзъ чужди рѣцѣ и ще работятъ да спечелятъ, неможатъ да работятъ по-ефтино. Най-ефтино, слѣд. въ дадения случай, ще работятъ — ще принасятъ — работницитѣ. Но „Приморие“ щѣло да има привилегии: тия сжщитѣ привилегии, даже нѣщо повече, ако искатъ, могатъ да иматъ, и по-скоро даже, самитѣ работници, организирани въ дружество. Ний, прочее, не вѣрваме, въ едно сплотяване на търговцитѣ подъ егидата на „Приморие“ за да иматъ ефтинъ преносъ. Ний вѣрваме, обаче, че търговцитѣ акционери ще го направятъ; но всичко ще се осуети, ако работницитѣ се държатъ наедно и искатъ да конкуриратъ.

Да видимъ сега трѣтото нѣщо, което мѣри да направи „Приморие“; то е да отбие пѣтътъ на стокитѣ, идящи отъ странство и прѣд-назначени за Дунавскитѣ пристанища — Руссе, Свищовъ, Ломъ, Видинъ и пр., като се принасятъ тия стоки прѣзъ Руссе-Варненската желѣзница, вмѣсто прѣзъ Галацъ — Браила. Тая мисль на „Приморие“ е химера за сега, тя е неосъществима и ето защо: Стокитѣ прѣд-назначени за Българскитѣ или Румански Дунавски пристанища не минаватъ прѣзъ Варна, защо трѣбва да бѣдѣтъ първо растоварени и внесени въ митницата, гдѣто, слѣдъ като се направи контролата отъ страна на параходната агенция и митницата, съставляватъ се актове за указалитѣ се поврѣдени или изгубени стоки (колетѣ). Слѣдъ това, ако стокитѣ ще има да се транспортиратъ или транзитиратъ, трѣбва да се обявятъ въ митницата съ транзитна или транспортна декларация, слѣдъ което, като се отворятъ и прѣгледатъ стокитѣ отъ митницата, опломбирватъ се и съ талиги се занасятъ на гарата, отъ тамъ съ желѣзницата до Руссе. Тука стокитѣ се растоварватъ или прѣтоварватъ на шлепове за мѣстоназначението си. По този начинъ стокитѣ срѣщатъ въ прѣнасенето си голѣми трудности: отъ парахода въ канци, отъ канцитѣ въ талиги, отъ талигитѣ въ митницата отъ митницата въ талиги, отъ талигитѣ въ вагони, отъ вагонитѣ въ шлепове и пр. и пр. и най-послѣ въ магазинитѣ. Прѣзъ това прѣхвърляние на стоката ясно е, не само колко скѣпъ е прѣноса, но колко и стоката се испоразваля. Когато прѣнесена стоката прѣзъ Галацъ и Браила, отива не само по ефтино и по бързо, но и по-просто. Морскитѣ параходи, които идѣтъ отъ Лондонъ, Марсилия, Хамбургъ и пр. и носятъ стоки за Дунавскитѣ пристанища, спиратъ въ Галацъ или Браила и тамъ правятъ много лесно актарма на стоката, въ приближенитѣ до тѣхъ шлепове. Съ това се правятъ и разни економии: търговеца се освобождава отъ плащането на разни такси за пломби, гербови марки, комисионно, хамалско и др. права. Както вижда читателя „Приморие“ не само се оболщава, като мисли да увеличи трафика на нашата Руссе-Варненска желѣзница, но се старе да заблуди даже и правителството да му даде привилегитѣ на „Давидова“, за да може (то се знае) да принася стокитѣ си съ ефтини цѣни до Правая, Шуменъ, Разградъ и Руссе.

Но дружеството не се задоволява съ това, то, спорѣдъ „търговеца“, ще избавело работницитѣ отъ експлоатацията на кехайтѣ, които, за да пустнатъ нѣкой по-голъмъ какъкъ, се здумвали, съ тия, които растоварвали стокитѣ, и имъ земали нѣколко лева за джоба си. Ако това правятъ кехайтѣ ний нѣма освѣтъ и тѣхъ да осѣдимъ; но тука нѣма вече принципална и систематическа експлоатация, а врѣмевна кражба. Намъ се струва, обаче, че „Приморие“ иска да играе по-ниска роль отъ виската, спорѣдъ „търговеца“, роль на кехайтѣ. „Приморие“, именно иска не да примахне а да експлоатира работницитѣ. И за да се види това ясно, ний ще вдигнемъ пердето прѣдъ очитѣ на читателя за слѣдующий цитатъ, земенъ отъ сжщата статия, именно отъ мѣстото, на което „търговецътъ“ показва благитѣ намѣрения на „Приморие“ къмъ работницитѣ. Ето думитѣ на „търговеца“: „Дру-

жеството се обърна към канцитарите с следното предложение: вий имате 2—3 или 5 канка, които струват 3000 лева напр. Д-вото ви предлага да ви брой половината от стойността на канцитарите, а с другата половина да станете съдружници. Със получените пари за половината от стойността на канцитарите, можете да си купите акции . . . Разносците, които прави Д-ството за контора, чиновници и пр. няма да се спадат от печалбите, останали от канцитарите, понеже дружеството ще се занимава и с други работи, а вий ще си получите напълно половината от печалбите . . . , които ще бъдат по-добри, понеже няма да има експлоатация. Тия думи показват всичката несъстоятелност на изразенията на „търговеца“ и експлоататорщината на „Приморие“. Ето защо: защо д-ството иска да купи половината от канцитарите на работниците? Защото трябва да си поръчва нови, а може и ще ги земе по-скъпи, от работниците се може да се направи въщо „аванса“? Защо Д-ството предлага на работниците да станат с другата половина съдружници на печалбите с Приморие? (Забължете съдружници, а не акционери), за да може да зема от работническите канци половината sine causa—без да има защо. Кажете, за бога, не е ли експлоататорщина най-ниска и най-безбожна това? да бъде и канка притъжаване на половина от дружеството—да, тогава то би имало право на половината от печалбите, но сега, мислим, работника няма нужда да дължи печалбите на своя канка. Но Дружеството предлага и туй, със всичките пари за канцитарите работниците да станат акционери. Хубава смътка за Приморие! Работниците ще вложат половината от канцитарите си като акции в Дружеството, а за другата половина ще дължат печалбите: не показва ли туй стръмлеността на „Приморие“ да истръгне от ръцете на работниците ордаята им? Не ще ли постъпи „Приморие“ и с всички работници така, защото цяло да се занимава и с други (?) работи? Но измамата на „Приморие“ се крие другаде: работниците нецели да плащат разходи, защото то ще се занимавало и с други работи. Хубаво! Ами кой ще поправи канцитарите, г-да „приморци“, печалбите на които ще дължат с стопаните? Разбира се, че за канцитарите няма нужда за кантора и чиновници, тъй ги влечат работниците в езерото. Но с какъв от акциите на тия работници вий ще отдълите част за чиновниците, не ли? Но печалбите щели да бъдат по-хубави от селашните, защото няма да има експлоатация. Питаме какъ това? За да има голъми печалби, както и по-горъ казахме, се искат два условия: или покачване на тарифата за пръпасението (което „Приморие“ не иска уж да направи, защото ще иска да облъчи търговците), или намаление надницата на работниците и платата за канцитарите, от гдѣто да се отдѣля нѣщо и за акционерите. Значи с експлоатация, с експлоатация.

Ний се обръщаме към работниците и им казваме да не слушат г-н търговеца, и да глѣдат да се не поддадат на измамата, която за внимателния човѣкъ е очевидна. Работници! вий сте разбрали добръ смисъла на „Приморие“, не измѣнявайте мнѣнието си за него, не давайте канцитарите си, талигите си, семерите си и ръцете си на „Приморие“, защото ще останете и безъ тѣх! Задоволете се с малки печалби, но да си сж ваши. Не глѣдайте, че ви лъжат, че щели да ви отпуснат акции, които да се исплащат седмично. Това ще бъде товаръ на вашия грѣбъ, ще ви зематъ разни проценти и лихви и ще се увеличатъ мизерията въ домовете ви, въ стрѣмлеността ви да станете (?) богати (?) Но направете друго. Здружете се сами! Имате си всичкия нужен капиталъ: мауни, канци, ръцѣ. Изберете си хора, които могатъ да ви водятъ смѣтките добръ и честно. Не се крадете единъ други. Слушайте се, дръжте се на едно и работете: тогава никой не ще може да ви надвие, и, въ конкуренцията, вий ще издържите побѣда. Дружеството, Примерно иска да ви експлоатира!

В Ж Т Р Ъ Ш Н И

В. Миръ, 54 брой, признава, че прѣз времето на изборите въ Търново на 22-й Януарий е имало юрющъ, който билъ прѣдвожданъ отъ Китанчевъ и Габровски и който е ималъ за цѣль привземането на урните сж юрющъ. Това признаване на нашия офицеръ иде да потвърди писаното отъ насъ въ минѣлния брой по избора въ В. Търново: урните трѣбва да сж били непременно оградени сж тѣлши стражари, войска и селени, та гражданите на юрющъ да ги прѣвзематъ, нѣтъ юрющите не би ималъ смисълъ и мѣсто.

В. Разградъ, бр. 33, пише, че за изборите въ гр. Разградъ е билъ неспретенъ отъ правителството особенъ ревизоръ за да дѣйствува, щото избора да го не спечели опозицията. Една полурота войска, още отъ рано, е била скрита въ полицейската казарма, за всеки случай. Но, понеже се бѣше прѣснало слухъ, че имало било прѣблѣчени стражари и натъкмени хора, отъ правителствената фракция, които да надиктуватъ и грабнатъ кутините сж билетните, та по тия причини народа не се отдѣли отъ бюрото и въ всеки случай бѣ готовъ да кази волята на народа, която бѣ сложена въ тия кутини. Ний поздравяваме доблестните разградци сж избора им! Тѣ доказватъ сж туй, че не само умѣятъ да се броятъ противъ тирани, но и да назватъ своите правдици.

В. Млада България (независимъ демократически вѣстникъ). Четохме 1-й и 2 брой на многоожиданния вѣстникъ Млада България. Тоя вѣстникъ не ни изненада. Той заслужава обаче, вниманието на всеки сериозенъ читателъ. Писанъ е пристойно, коректно и сж достоинство. Неговия млада редакторъ се инспирира отъ хубавата идея на една праволнейна политическа правдивост. Едно само резко личи въ Млада България и то е, че тя, като се поставя на чиста независима почва (поне отъ оглавлението и декларацията на редактора въ статията „Панната программа“ се виждатъ това), се явява като защитница и прѣдставителка на руската политика у насъ и това, спорѣдъ насъ, не е вече праволнейност въ политиката. До сега почти всички вѣстници се съгласиха на това, че, когато мислимъ за своите вътрѣшни работи, не трѣбва да вмѣваме и външната политика на Россия спрямо насъ. Сега „Млада България“ на ново разрива, раздухва тоя въпросъ, като въ вводната естатия „Измѣненъ ли е режимъ“, казва: „помирението ни сж Россия е, не само едно горѣщо народно желание, но и една неурѣдотворима политическа необходимостъ“, и по нататъкъ: „Всѣки, който признава малко Россия, знае, че трѣбва да земе сж сърдѣцѣто на русина, за да можешъ истрѣгна нѣщо отъ него?“ Тия думи сж характерни, и тѣ, заедно сж велико друго, което г-нъ Ризовъ искава по адресъ на Россия, на насъ и на Бендеревъ, ясно показватъ, че младия редакторъ ще бъде горѣщъ русофилъ. Той освѣнъ туй ще има да истрѣгне нѣщо отъ Россия. Какво ли? Може би, нашия народъ обича русите; но нигде ний: може ли той да мрази който и да е другъ народъ? Самъ г-нъ Ризовъ казва въ своята брошура „Разлагающа се и възраждающа се България“, че, когато се говори за любовъ и омраза между народите, трѣбва да се прави, въ частностъ за Россия, разлика между царьство, правителството му (министрите и дипломатите) и народа. Интересенъ на всички народи сж единъ и сжщъ противоположностъ може да сжествува само въ личните интереси на управляващите. Прочее, г-нъ Ризовъ, спорѣдъ насъ, не прави добръ гдѣто съживява единъ безполезенъ за полемика и за самия живота въпросъ и му става изразителъ. А сж това г-нъ Ризовъ си противорѣчи: той иска една праволнейна правдивостъ и политика, а въ България се явява поддържаникъ на политиката на домогванията на русския монархъ, когото, както се види отъ думите на г-нъ Ризова, трѣбва да „ложимъ“. Праволнейна правдивостъ и политика има само една—да се служи на народните интереси въ името на народните свободи и независимостъ. Цѣлзе ли се вънъ отъ това—има вече криволнейна правдивостъ и политика!

Може би, г-нъ Ризовъ вижда нѣкои практически облаги отъ доброяването ни сж Россия; но кой и прѣчи да ни бъде приятелъ, ако ти иска безъ да даваме жертви—отетжники и пр.?—и да сме помирени и сега? Отъ нея зависи. Да се оставимъ сами, да се прѣдаваме сами въ нейни ръцѣ, това е малодушие и самоволно робство. Руската любовъ—любовта на царя—трѣбва да се изрази въ любовта му къмъ нашата независимостъ и нищо повече!

Получи се въ редакцията ни едно отворено писмо, отпратено на 26 Януарий т. г., отъ всички народни учители на Кюстендилската околия, до г. г. народните учители въ Княжеството. Въ тоя писмо учителите на Кюстендилската околия, като зема въ съображение, че нашия народенъ учителъ е много злѣ поставенъ граждански и материално, че това лошо материално положение—отъ ненавременно и малко плащане на учителя—не сж искали да подобрятъ никой отъ управляващите и седемтъ даже народни събрания; че това положение съсипва учителя физически, умствено и нравствено, като му отнема възможността за по нататъшното му развитие, обръщатъ се къмъ всички учители въ Княжеството, и,

като имъ казватъ, че обстоятелството, гдѣто никой не обръща на тѣхното положение внимание, трѣбва всеки да стрѣтне, ако учителите искатъ да накаратъ тѣзи, отъ които зависи подобрението на това положение, да направятъ това (подобрението), което двукратно е искано, молятъ щото учителите въ всичкото Княжество да имъ съобщатъ мнѣнията си отъносително нѣтъ на бѣдѣното дѣйстване.

Това е една хубава инициатива земена отъ страна на народните учители отъ Кюстендилската околия. Да се събератъ мнѣнията на всички учители за една обща дѣятелностъ за подобрението на народния учителъ е една налѣжаща нужда у насъ. Въ това отношение има некажано вече едно мнѣние. И то е мнѣнието на Варненското Околийско Учителско Дружество, което, за да тури и учебното дѣло у насъ и учителите (сж всички подобрения въ материално и морално отношение) на подобающата имъ висота, иска: 1) учителите да се надѣятъ сами на себе си (това е, види се, мисълъ и на Кюстендилските учители), и 2) учителите да се съставятъ въ дружества и да се обединятъ въ едно общо дружество. Ний мислимъ, това е първата потеглика и първото мнѣние, което трѣбва да се обсъди и приеме. Спорѣдъ насъ, такива важни въпроси, какъвто е тоя подобрението на положението на цѣло едно съсловие отъ хора—учители—и тоя какъ да се повдигне учебното дѣло у насъ, не могатъ да се рѣшатъ отъ частни личности, отъ кабинета, сж писание само и пр. начини, които само въ извѣстно време или извѣстно мѣсто раздвигватъ умоветъ. За тия въпроси, спорѣдъ насъ, се иска време, постоянство, широка и устойчива борба. Ето защо ний мислимъ, че учителите въ всичкото Княжество, обединени само, ще могатъ да устоятъ и на времето, и на отпора, който могатъ да сръщатъ отъ страна на нѣкое противъ-тѣхъ течение. Примѣрете за обединение и разбиране мѣжду всички учители, прочее, у насъ, за една обща и усѣйна дѣятелностъ за доброто на училището, заслужава въско сериозно внимание и това да бъде поддѣланъ отъ всички учители.

Прѣди нѣколко дни избухналъ силенъ пожаръ въ с. Горний Караачъ. Изгорѣла къщата на Кара Драгич, заедно сж всичките домашни принадлежности и 18 добитъка: крави, биволи и конѣ. Загубата възлиза на 5—6 хил. лева. Прѣдполага се, че къщата е подпалена отъ вънъ за отмъщение.

По много натрупанъ материалъ, статията ни въ Козлуджанските произшествия ще бъде помѣстена въ идущия брой.

М Ъ С Т Н И

Получи се въ редакцията ни едно Въззвание отъ Общото Политическо Македонско Дружество „Отечество“ въ града ни, отпратено къмъ всички македонци:—българи, сърби, турци, гърци, власи, албанци (шкиптари) и др. народности—гдѣто и да сж тѣ, — които искрено желатъ умствената, гражданската и политическата свобода на народностите подъ турското владичество. Съ това въззвание „Общ. Пол. Македонско Дружество Отечество“ се обръща къмъ всички македонци и свободолубци въ България, Сърбия, Гърция, Россия, Австрия и пр. и ги подканя да се съставятъ въ дружества и тия дружества да се обединятъ въ едно „Общо Политич. Македонско Дружество“, което ще има за цѣль освобождението на Македония.

Инициативата на Общ. Полит. Македонско Дружество „Отечество“ въ града ни е прѣхубава. Тя заслужава нашите прѣпорѣки и вниманието на всички искрени македонци. Едно Общо Политич. Македонско Дружество наистина „ще може да дѣствува открито, сж авторитетъ, сж тѣжестъ, сж значение било прѣдъ самите македонци, било прѣдъ Високата Порта, било прѣдъ другите политически дружества въ цивилизованите страни, било най-послѣ, прѣдъ Великите Държави“ (прѣдъ които дружеството намѣрва да работи). Но не само това ще направи Общото Дружество, то ще прѣкрати всичките празни спорове за прѣимущества и пр., било между различните македонски дружества, било между различните личности въ тия дружества, които се борятъ за прѣдпочитания и прѣднина, а често и за материални облаги. Едно общо дружество ще има една солидна организация и ще накара всички да дѣйствуватъ планомерно, по единъ и сжщъ нѣтъ. Ний за сега желаемъ образуването на нови дружества, както се иска въ възвизването, и дѣрваме, че следъ туй всички ще се загрижатъ за събиранията на конгреса, за който се говори въ възвизването, който конгресъ, желателно е да стане скоро. Колкото по-скоро се образуватъ нови дружества и колкото по-скоро стане обединението на тия дружества, толкова по-скоро и ще се постигне цѣльта. Ний възваме, че Македония, кога и да е, ще бъде освободена. Това трѣбва да насърчава.

Въ брой 126 й „стопанина“ на „Черно Море“ като говори за напсията по изборите, станали на 22-й Януарий, по неосвѣтеностъ (?), казва: „ако властта се е намѣвала безъ причина въ изборите и е вършила произволи то ний охотно заемаме мѣсто въ рѣдоветъ на опозицията по въпроса (курсива нашъ—р.)“, Безъ да се впускаме въ широки коментари и расправи, безъ да питаме

г-на Бобчевский, защо ще бъде той въ рѣдовѣтъ на оппозицията само по въпроса, ний ще му напомнимъ слѣдующий разговоръ, воденъ мѣжду него и единъ оппозиционеръ въ денѣтъ на изборитѣ въ гр. Балчикъ, гдѣто „Стопанина“ бѣше прѣдседателъ на бюрото. Оппозиционера отива на изборното мѣсто, хваща г-на Бобчевский за сюртюка, дръпва го на страна и му казва: „Бай Бобчевский, тури си ржката на сърдцето и ми кажи искрено: считашъ ли тоя изборъ за законенъ, когато се върши съ такива насилия на властѣта?“ — Бе, бай отговорилъ „нашия стопанинъ“, защо се гнѣвишъ толкова, не виждашъ ли какъ вървятъ у насъ работитѣ: намѣсто камарата да избира кабинета, то кабинета избира камарата.

„Е, г-нъ Бобчевский, питатъ нѣкои граждани, нѣма ли да влезешъ и слѣдъ туй (съ убѣждение, че властѣта се е намѣсвала и е правила произволи въ изборитѣ) въ рѣдовѣтъ на оппозицията поне по-въпроса?“

Получи се въ редакцията ни единъ протоколъ, държанъ на митинга, станжалъ на 8/20-ий Януарий, въ мѣстната арменска църква, отъ патриотитѣ арменци въ града ни и наскорошнитѣ изъ Армения бежанци, отъ който се види, че тия патриоти сж знаели слѣдующата резолюция:

1) Да повдигнатъ гласъ и да протестиратъ, прѣдъ Великитѣ Европейски Сили и Американскитѣ Съединени Шати, противъ прѣстѣпната хитростъ на Портата, гдѣто подъ маската на една анкетна коммисия иска да изтръгне (отклони) благосклонното внимание на свѣта, исканото въ полза на жертвитѣ въ Армения.

2) Да се помолятъ сжитѣ Сили да поискатъ, безъ особни формалности, безъ забавяние прилагането въ изпълнение на изискуемитѣ реформи прѣдвидени съ чл. 61 отъ Берлинскитѣ Трактатъ, единственното условие да се гарантира живота, честта и имота на арменцитѣ, противъ макиавелистическата политика на Портата.

3) Да се искаже благодарността на арменцитѣ къмъ благороднитѣ народи (курсива нате) на Европа и Америка, които поискаха да заглушатъ чръзъ блѣска на своето свѣщенно недогуване, вътрѣшната на турската правительство, извършени надъ арменския народъ и да се помолятъ тия народи да съединятъ своитѣ гласове съ тоя на арменцитѣ и да искатъ прѣдъ своитѣ правительства освобождението на Армения.

Ний поздравяваме съгражданитѣ си арменци за високата имъ любовъ къмъ свободата и върваме, че, ако тѣ работятъ тъй достойно, както до сега, тѣ ще излѣзатъ побѣдителни.

Управителя на тукашната митница, Неновичъ, за злоупотребленията на когото се говори и писа доста много, е прѣмѣстенъ на сжщата си длъжностъ при Руссенската митница. За да не може началството на тоя „примѣренъ“ чиновникъ да даде приличното възнаграждение — отчисляванieto му и даването му подъ сждъ за доказанитѣ му вече злоупотребления, — причината е била, че той е ималъ за протекже брата си, единъ отъ избранитѣ съ щикове свещовски депутати. Законностъ! Справедливостъ!

Запитватъ ни: защо не сме казали нищо за съблѣскването на полицията съ работницитѣ въ Варненското пристанище на 6-й Януарий т. г. Отговаряме: отъ идущий брой захваща хронологическо описание и критически погледъ на работническото движение въ гр. Варна отъ 1891 г. до послѣднитѣ случаи. Въ тая статия ще бъде всичко подробно изложено.

Трупата Артистъ, въ града ни, ще прѣдстави на 9-ий того драмата *Испанската Монахиня*, въ зала „Съединение“.

Дружината Карлъ Марксъ въ града ни извѣстява, интересующитѣ се, че всѣка недѣля въ настий си локалъ, въ IV уч., въ 2 часа слѣдъ обѣдъ, ще държи редовни скаски. Поканватъ се всички да присѣствуватъ.

Завчера — 5 Февруарий 1895. — Работницитѣ-печатари въ града ни сж се събрали да обмислятъ върху здружаванieto си. И слѣдъ рѣчта на г. Сумпурова, тѣ еднородно сж рѣшили да се съставятъ въ синдикатъ — клонъ на Общия Печатарски Синдикатъ въ София. Това явление на здружаванieto у насъ е доста радостно. То показва, че българина ще обрѣща сериозно внимание на положението си и ще умѣе да се ползува отъ Историата. Нашитѣ насърчения на синдиканитѣ работници печатари. Съединенитѣ ще могатъ да пазятъ интереситѣ си и никога, нече се противопоставятъ едни на други.

Въ отговоръ на в. „Черно Море“ брой 128 казваме: че редакцията ни е въспратила вѣстника си почти до всички основни учители и учителки въ града ни, не защото тѣ зависели отъ общината, тъй като вѣстника . . . нѣма нищо общо съ общината, а защото редакцията познава тия учители и учителки, които свободно могатъ да повърнатъ вѣстника ни. Инсинуация!

Отговорникъ: Димитръ Георгиевъ.

ВЪНШНИ

Спорѣдъ Neue Freie Presse, Австро-унгарский императоръ Иосифъ I. е позволилъ, по случай 50-годишнината отъ възшедствието си на престола, да се прибавятъ 250,000 флоринта отъ отпустнатитѣ, за разширение града Вiena, държавенъ фондъ, къмъ сумитѣ, които се събиратъ за построяване на естини жилища на занаятчиитѣ и работницитѣ. Ний отбѣлзваме тоя фактъ, защото въ него има двѣ важни и пълни съ значения противоположности: 1) и императоритѣ немогатъ да не забѣлѣжатъ мизерията на оиѣзи, които всичко произвѣждатъ и нищо пѣматъ — и тѣ искатъ ужъ да помогнатъ на нещастницитѣ и 2) но тѣ не искатъ да се откажатъ отъ положението си, което ги прави причина на тая мизерия. Като плодъ на това положение се явяватъ врѣменнитѣ милости, подаряванieto, но не и окончателното осигуряване и подобрене положението на работницитѣ. Една милостина отъ 250000 флоринта, отъ държарата къмъ Виенскитѣ пролѣтариатъ, е нищо! Каква ирония!

Англия и Россия сж направили вече своитѣ прѣдложения да се намѣсятъ въ Японско Китайската война.

Агенция Балканикъ съобщава, 16 Февруарий, че въ Английската камара на Общинитѣ е разискванъ въпроса за внаесение стоки въ България съ 15% вносно право, както е прѣдложило българското правителство. Камарата на Общинитѣ се е съгласила на вносно право 10 1/2% но подъ условие, щото Английскитѣ стоки да се третиратъ както тия на най-благоприятствуванитѣ държави. Тая конвенция ще има сила за двѣ години до изработването на единъ постояненъ Трактатъ.

Сжщата агенция, 16 Февруарий, извѣстява, че мюсюлманското население въ г. Марашъ (Азия) щело да се повдигне противъ християнитѣ. Англия привлѣкла вниманието на В. Порта, която обѣщала анкета.

Сжщата агенция, отъ 17 Февруарий, съобщава, че холерата въ Цариградъ е осилена. Около Цариградъ е поставенъ санитаренъ кордонъ, който ще бъде усиленъ съ войска.

Агенцията Стефани съобщава, че италианскитѣ прѣдставители по Арменската анкета констатиралъ да сж се раскрили забѣлѣжителни доказателства на очевидци свидѣтели по Сасунското клане.

Парижскитѣ в. „Question Sociale“ явява, че въ края на мѣсець Октомври, петекшата година, Парижъ е билъ свидѣтель на едно самоубийство. Цѣли сѣмейства сж си причинили смъртта отъ отчаяна мизерия. Мнозина у насъ не върватъ, че много хора умиратъ отъ гладъ. Ний мислимъ противното: живота, когато е лишенъ отъ нуждитѣ срѣдства и условия за да бъде той нормаленъ и честитъ, е една тѣжка, продължителна, болѣзненна и сигурна смъртъ.

Не безъ интересъ е да отбѣлѣжимъ за нашитѣ читатели, слѣдующитѣ знаменателни думи на руския абсолютистъ Николай II, произнесени отъ него на 17 м. м. въ присѣдствието на всички депутати, дошли отъ всичкитѣ краища на широката Руска империя за да поднесатъ върноподаническитѣ чувства на руския народъ прѣдъ стѣпкитѣ на новия Самодържець: „Радвамъ се, като виждамъ прѣдставителитѣ на всичкитѣ народни классове, събрани тукъ, за да искажатъ тѣхнитѣ върноподанически чувства. Азъ вървамъ въ искренността на тия чувства (курсива нашъ — р), които сж всѣкога въодушевлявали руското население. Научихъ се, обаче, че въ послѣднитѣ врѣмена въ нѣкои мѣста на империята сж се издигнали гласове да искатъ, щото въ дѣлата на вътрѣшното ни управление да зематъ участіе прѣдставителитѣ на тия классове. Това сж глупави блѣнувания. Нека всички знаятъ, че като посвѣтѣвамъ всичкитѣ си сили за цѣлостно на народа, азъ ще защищавамъ самодържавието, всѣкога тъй яко и непоколебимо, както ги е пазилъ незабравимий ми и покоенъ баща.“ Тия думи наново показватъ, какъ Николай II нѣма никакъ намѣрението да направи нѣкои реформи въ вътрѣшното управление на Россия! Той знае, че желанието на цѣла Россия е туй — да се даждъ по голѣми правдини на руский народъ. Той знае, че поне най-блиското желание на руский народъ е: да види Россия поне прѣдстатителна, конституционна монархия. Но той се прави глухъ и пѣмъ прѣдъ това желание, това исканне, прѣдъ стѣпкитѣ даже направенъ прѣдъ него въ кабинета му и чръзъ демонстрации. Той не пази началата на самодържавието. И върва въ искренността на руский народъ. Какво противорѣчие! . . . О, лицемеріе! и въ устата на императоритѣ ти намѣрвашъ покровъ! . . . Руския Народъ ще бъде още за дълго робъ, онеправданъ, подложенъ на разни експлоатации и испитания. Това нека послужи за урокъ на всички раболѣпни сжщества у насъ, особено на разнитѣ така нарѣчени руссофилы, вмѣсто царофилы, които ужъ сж за свободитѣ и независимостта на Народа, а обичатъ руский царъ, защото давалъ рубли; разбира се, за покорна услуга на короната противъ Народа!

Редакцията счита за свой дългъ да извѣсти, че извлечението „отъ едно частно писмо“, което е

направено въ статията ни „избора въ В. Търново на 22-й Януарий т. г.“, не е направено отъ нѣкое писмо на Г. Паунчева. Отъ негово писмо е извлечено само характеризирающето тоя изборъ мотто.

ДОПИСКА.

До Редакцията на в. „Н. Самозащита“

въ Варна.

Лѣжитѣ, клеветитѣ и мюзеферлицитѣ на „Черноморския Стопанинъ“ постигнахъ цѣлѣта си: Тукашния I Мировий Сждия г. А. Григориевъ е прѣместенъ за II Казанлъжски Сждия, безъ никаква причина. Извѣстенъ за това, „Стопанина“ въ брой си 126, стр. 2, отъ т. г., за да оправдае безпричинното, е прибързалъ да посвѣти Г-ну Григориеву почти цѣлитѣ 3 и 4 колони. Това антрефиле само за себе си и за „Стопанина“ му говори толкова злѣ, щото е излишно и даже глупостъ би било да се каже нѣщо за своеобразнитѣ понятия на Бобчевский за граждански и политически права и за чиновничество. Ний питаме г-на Бобчевский: кога, въ кой села и прѣдъ кой хора е ходилъ г-нъ Григориевъ да „популяризира протеста на Радославнитѣ“ и пр.? И го пригласяваме, щото, ако отъ него е измѣдрено антрефилето, да отговори тоя чрезъ органа си, ако ли пъкъ нѣкое лице наистина е съобщило, да каже името му и да го покани, то това да направи. Иначе, заявяваме още отъ сега, че ще го нарѣчемъ публиченъ лѣжець и мюзефиринъ. Ако ли „Стопанина“ има доблѣстѣта да признае, че този доносъ е направенъ само за мюзефирликъ противъ г-на Григориева, който въ растояние на три годишното си сждѣйство въ гр. Добричъ, поради своята независимостъ, честностъ и безпристрастие въ работитѣ си, — кроткъ характеръ, примѣрно поведение и любезностъ въ обносикитѣ си — е станалъ Прѣдмѣтъ на всеобща любовъ между граждани и селяни, — то при всяко, че за това му се плаща (на стопанина), ний отъ името на цѣлата околия му поднасяме послѣдното си прѣзрение. Добричъ, 30/I 95 г.

Добричанинъ.

ВЪЗВАНІЕ

къмъ .

всичкитѣ народни учители въ Княжеството.
(Продължение отъ 2 брой).

Това единствено и най-сигурно условие, чръзъ което ний ще прѣдставляваме оная мощна и недѣлима сила, която една ще бъде въ състоини авторитетно да заяви и внушително да продиктува реализиранieto на най-основателнитѣ и най-хуманни наши претенции.

Що днесъ прѣдставлява грамадното число народни умители, ако не една разнебитена, безсилна, аморфна масса въ подѣлни, себеонищожающи еденични сили, гдѣто народния скромнѣ труженникъ е изоставенъ на произвола на хилядитѣ антагонистични политически и социални стихии, безнаказанно малтретиранъ, беззакитно поругаванъ ту отъ тия властенъ или невластенъ чорбаджия, ту отъ оная тамъ нѣкоя „важна персона“, постоянно онеправданъ отъ най-слабия толкова, колкото отъ най-силния, често даже до безправенъ робъ, както въ течението на тиранския режимъ до 18-й Май, което течение на нѣщата, при всичката неочакваностъ, като че трѣбва да се продължава и до днесъ. Има прѣсни случаи това, цитиранieto на които намираме за неумѣстно тукъ.

Не щѣ бъде така, уважаеми другари, не ще бъде вече така, уважаеми другарки, ни най-малко не ще бъде така, когато се ний плѣтно съединиме, когато се ний плѣтно циментираме въ едно мощно тѣло, въ една себепобранителна Организация.

Настрана пагубнитѣ за всички и всичко лични капризи и частни распри по между; настрана, всичко, което носи ограниченъ егоистически характеръ прѣдъ това вишѣ благородно дѣло, гдѣто частнитѣ ни интереси могатъ да намѣрѣтъ защита само въ защитата на общитѣ ни интереси, като учители изъ народа и за народа.

Намъ учителитѣ, специално на народнитѣ учители, които трѣбва да бждемъ най-висшето изражение на истинно интеллигентната и истинно благородната частъ отъ обществото, намъ работницитѣ за всѣнародното свѣстяване, намъ борцитѣ противъ Невѣжеството, противъ Суевѣрието, е прѣдоставенъ жребийтъ за разрѣшението на множество първостепенни обществени задачи въ полза на нашитѣ окаяни братия, на които мжчнително тѣжнѣ гибелната и задушителна атмосфера на Невѣдението, намъ прѣдстоитъ задачи, на които голѣма частъ отъ условията иматъ за елементи проводници, непосредствено протексающи изъ всеобщото народно просвѣщение което особено въ послѣднитѣ тѣжни и усилни години е станало жертва на други по-второстепенни, да не кажемъ враждебни, за общия напредѣкъ социални органи, както напримѣръ всепоглѣщающий Милитаризмъ — прямо отрицание на прогресса, и други още.

Нашето хладнокрѣвие, нашата съ нищо неоправдана пасивностъ при това положение на нѣщата, когато на Народното знание се дава най-дирното спротивно мѣсто въ иерархията на общественитѣ функции, нашето хладнокрѣвие, мили другари и другарки, е равносилно съ едно прѣстѣпление прѣдъ сждѣтъ на народната ни истерия. (Слѣдва).

Печатница на Христо Н. Войниковъ.